

Natuurlijk duurzaam

Een ontmoeting met Lodewijk Hoekstra

Als je het beeld van het waterrad voor ogen houdt, dat Marieke in het kader van deze VRIJ schetste om uit te leggen hoe werkelijke vrijgevendheid eruit ziet, hoe alles kan blijven stromen als verkregen inspiratie, informatie of wat dan ook op volstrekt natuurlijke wijze doorgegeven wordt, dan staat het waterrad van Lodewijk Hoekstra op het moment van dit interview midden in een snelstromende rivier.

NL Greenlabel

Die middag is namelijk een verzoek van het Ministerie van Economische Zaken binnengekomen of hij met zijn nog relatief jonge bedrijf 'NL Greenlabel' wil deelnemen en bijdragen aan een internationale handelsbeurs die gehouden zal worden in China. Er zijn nog veel mitsen en maren, maar als ik arriveer voor het interview wordt er al druk geschreven en geschetst aan een installatieruimte waarbij de bezoekers van de beurs aan den lijve kunnen ondervinden hoe het staat in Nederland met de kennis van zaken op het gebied van duurzaamheid en ontwikkeling van nieuwe technologie en materialen, vanuit dat oogpunt. Het is even overschakelen dus naar een 'gewoon' gesprek maar ook dat blijkt even later met hetzelfde gemak te stromen.

Voelen, meemaken, ruiken, samen de natuur in

Ik heb geen televisie dus het was mij ontgaan, maar Lodewijk mag zich rekenen tot de bekende Nederlanders. Hij is al jaren te zien in het RTL4 programma 'Eigen Huis & Tuin' waarin hij als tuinman adviseert en make-overs maakt van tuinen voor mensen

die zich met hun lapje grond geen raad weten. In de aflevering die ik op uitzending gemist bekijk, transformeert Lodewijk een postzegel van een stadstuinje tot een kleine oase waarin de bewoners zich meteen anders voelen en tot rust kunnen komen. Al doende geeft hij informatie en advies, hoe om te gaan met planten, materialen en ruimte. Een beproefd concept, onderhoudend en informatief en het programma heeft dan ook bijna een miljoen kijkers. Daarnaast heeft

hij zelf het programma Green-Kids ontwikkeld. Op allerlei manieren laat hij daarin kinderen letterlijk in aanraking komen met de natuur: voelen, meemaken, ruiken, samen de natuur in en ontdekken. Hij gaat daarin tal van samenwerkingen aan met scholen, bedrijven en natuurbeheerorganisaties maar ook met mensen als prinses Irene en zo heeft zijn werkterrein zich in de loop der jaren louter vanuit zijn eigen enthousiasme enorm uitgebreid. Hij weet de media te vinden en de media hem en er liggen daar genoeg mogelijkheden. Toch ging er een aantal jaar geleden iets knagen.

Kwaliteit van materialen

Lodewijk

Bij zo'n commercieel programma als 'Eigen Huis & Tuin' wordt gewoon betaald voor de inhoud en met dat geld maken we een mooi programma. Maar als presentator dacht ik op een gegeven moment, wat ben ik nou eigenlijk aan het doen? Ik ben voortdurend trends aan het neerzetten, bijvoorbeeld 'de tuin als verlengstuk van je woonkamer', dat het netjes moet zijn en comfortabel, dat natuur dus maakbaar is en moet zijn. 'Groen voor je gemak', dat soort dingen. Maar als ik er goed over nadacht, merkte ik hoe hol en plat mijn vak was geworden. Sterker nog, er was helemaal geen vak meer want niemand wist nog wat een tuin was. Bij wijze van spreken dan.

Heleen

Hoe kan het dat we dat vergeten zijn?

Lodewijk

Ik denk omdat we met zijn allen hebben geleerd 'hoe iets moet' maar het niet uit ervaring weten. Ik heb als tuinman op mijn opleiding geleerd: gras moet groen zijn en als het niet groeit, gooi je er kunstmest op en kantjes moeten geknipt, want zo is het nou eenmaal en zo denken we allemaal. Terwijl wat je raakt in de natuur en wat je verbindt met de natuur juist over heel andere dingen gaat. Ik ben bijvoorbeeld als kind opgegroeid in Eemnes op een oude boerderij in de polder. De natuur ging daar over

'In de natuur is alles in balans. Als je daar respectvol mee omgaat, zouden we in balans kunnen leven'

slootje springen, naar buiten gaan en vies worden, de aardappels die je uit de tuin haalde, dingen recyclen, de composthoop. Het huis was driehonderd jaar oud, het was allemaal een beetje scheef maar wel driehonderd jaar oud, dus dat had bij het bouwen en het gebruik van materialen de kwaliteit om driehonderd jaar oud te worden. Dat was wel even wat anders dan de materialen die ik in mijn programma tegenkwam.

Heleen

En zo ontstond het idee om met Nico Wissing je bedrijf NL Greenlabel op te richten? (vandaar de letters NL in de naam, Nico en Lodewijk)

In balans met natuur leven

Lodewijk

We leven in een wereld die eigenlijk niet klopt; hij is een beetje verrot. Het gaat over geld en allerlei andere zaken en de natuur is een ondergeschoven kindje. Terwijl de natuur juist centraal zou moeten staan in alles wat we doen omdat we het anders simpelweg niet redden. In de natuur is alles in balans, alles zit in systemen en als je daar respectvol mee omgaat, zouden we in balans kunnen leven. Nico en ik realiseerden ons dat de mensen

eigenlijk, zelfs al willen ze in balans met de natuur leven, vaak geen keuze hebben omdat er zo weinig kennis en transparantie is. Je staat in de supermarkt en je denkt dat je er goed aan doet om een biovis te kopen, maar het kan zo maar zijn dat die gekweekt is en dat er veel transport mee gemoeid is geweest. Zo geldt dat ook voor hout en vele andere dingen. De eindgebruiker heeft dus eigenlijk geen keuze.

Nico en ik hadden de droom om met alle kennis die er al is vanuit een collectief samenwerken de tools te ontwikkelen om te zorgen dat die dingen transparanter kunnen worden voor de mensen en om duurzaamheid meetbaar te maken.

Duurzaamheid meetbaar maken

Duurzaamheid als woord is niks, maar als je het meetbaar kunt maken, wordt het wat anders. Maar dan heb je het over een hele keten, over de impact op biodiversiteit, over de energie, het onderhoud, transport, is het product toxisch, is er bij de productie sprake van kinderarbeid of vivisectie geweest. Al die dingen spelen mee en we proberen daar op elk niveau iets over te zeggen. Dit hele beeld wordt bij 'NL Greenlabel' integraal beoordeeld en de resultaten zetten wij in een helder paspoort dat met het materiaal of product wordt meegeleverd. Zo is voor elke eindgebruiker direct inzichtelijk hoe duurzaam iets is. Als neveneffect wordt hierdoor hopelijk het aanbod duurzame materialen en producten groter.

Heleen

En het bereik wordt nog veel groter, want jullie houden je ook bezig met het adviseren over en het inrichten van buitenruimtes zoals parken en pleinen.

Lodewijk

Ja, het is vaak desastreus wat we doen met buitenruimtes. Door de schaal waarop we dat doen stijgt de zeespiegel, worden steden te warm en komt er teveel fijnstof in de lucht. Wij hebben van alle

beroepen in de wereld toevallig een beroep dat daar iets aan kan doen want alles is te repareren met groen. Dat is gewoon heel cool. Als een gemeente niet weet hoe ze met duurzaamheid om moeten gaan, dan hebben wij honderd materialen klaarliggen die integraal op duurzaamheid zijn bekeken. We kunnen bedrijven koppelen aan opdrachtgevers en ontwerpers, en ontwerpers aan materialen, we kunnen zelf meedenken over projecten en ontwerpen.

Groen visitekaartje

We kunnen trouwens met het NL Greenlabel een heel gebied op duurzaamheid bekijken, dus we kunnen groenvoorzieners meer bewust maken van de duurzaamheid van een hele omgeving, zoals een park of een wijk, en van de mogelijkheden die er zijn om die duurzaamheid te vergroten. Zo gaan we met ons groene visitekaartje de wereld in en wordt het label eigenlijk een groene beweging om met alle kennis die er is verandering te brengen. Daar gaan we voor, onder het motto 'als je het kan dromen kan je het ook doen' en tot nu toe is alles wat we gedroomd hebben uitgekomen.

Heleen

En hoe ga je ermee om als je tegenwerking ondervindt?

Lodewijk

Tegenwerking komt niet persé van mensen, maar meer van systemen. Dat is de oude wereld. Je hebt de oude wereld en de nieuwe wereld, zo praten wij er altijd over. De oude wereld zit vast aan patronen en systemen, alles gaat topdown en alles gaat over geld. In de nieuwe wereld zijn mensen samen bezig en groeien dingen van onderaf. Op een gegeven moment komt er dan ook wel een moment dat iedereen er aan kan verdienen maar dat is minder relevant. Het nieuwe bezit is delen. Mensen hebben ook echt behoefte aan die andere invulling en soms moet je daarom niet bang zijn dingen open te breken of jezelf in de waagschaal te zetten voor je ideeën.

Angst voor verandering

Bij RTL heb ik bijvoorbeeld discussies gehad over geïmpregneerd hout. Geïmpregneerd hout bevat toxische en kankerverwekkende stoffen die uitloggen tijdens gebruik. Ik heb gezegd dat ik dat niet meer aan wilde raken. Ze zeiden dat je dat niet kan maken als je commercieel bezig bent. Toen heb ik gezegd, oké dan stop ik

ermee. Daarmee zette ik dus wel mijn baan en mijn inkomen op het spel. Toen zijn ze toch maar met de sponsor gaan praten.

Heleen

Begrijp je de angst van mensen voor verandering?

Lodewijk

Ik denk dat een deel voortkomt uit het feit dat we weten dat we leven op een manier die eigenlijk niet kan. We maken teveel op. De footprint die we achterlaten kan helemaal niet bestaan. Heel Afrika verdroogt en daar maken ze ruzie omdat wij hier in een auto op benzine willen kunnen rijden. Een ander deel van de angst zit in al ons bezit en dat we dat moeten en willen onderhouden. Stel je voor dat er een scheurtje in komt.

Oplossingen die de natuur biedt

Heleen

Ken jij moedeloosheid over het wereldbeeld dat je nu schetst?

Lodewijk

Nee, ik heb daar een heel nuchtere kijk op. Moedeloosheid bestaat niet in de wereld van de natuur. Moedeloosheid gaat over ons. Als je ziet hoe de natuur iedere keer weer doorgaat. Al asfalteren we alles dicht, uiteindelijk komt er altijd weer een onkruidje of een plantje naar boven. Misschien is die natuur wel een reflectie, een spiegel van wat we doen. Het is bizar als je ziet wat voor oplossingen de natuur biedt. Hoe alles wat doodgaat een bodem

‘Soms moet je niet bang zijn dingen open te breken of jezelf in de waagschaal te zetten voor je ideeën’

is voor nieuw leven. In de natuur zit zoveel schoonheid, hoe mooi bloemen eruitzien, hoe bepaalde insecten verleid worden om naar ze toe te gaan, hoe stuifmeel kilometers aflegt. Wij snappen dat allemaal niet, we moeten nog een hoop bijleren.

We hadden nog veel meer te bespreken. Bijvoorbeeld over het huis dat hij wil gaan bouwen en bewonen op het terrein van de Floriade in Almere in 2022, om aan te tonen dat je wel degelijk niet eens een neutrale maar zelfs een positieve footprint kunt achterlaten op deze aarde. Over de vraag waar hij in al dat doen zijn rust vandaan haalt, over de verbinding naar jongeren etc. Maar de ruimte ontbreekt hier simpelweg voor nog meer vrijgevendheid van dit kaliber.

Kijk voor meer informatie op www.nlgreenlabel.nl (klik bijvoorbeeld onderaan de pagina eens op 'partners') en word blij.

Door:

Heleen Verburg

*Heleen is toneelschrijfster en lid van de redactie van TIJDSchrift VRIJ.
www.heleenverburg.nl*

